

تعیین سطح تکنولوژی در بنگاه‌های کوچک و متوسط و مقایسه آن با بنگاه‌های بزرگ صنعتی

محمدعلی فیض پور^۱، محمدرضا دهقانپور^۲ *

دانشگاه یزد، m.a.feizpour@yazduni.ac.ir

مؤسسه آموزش عالی جواد یزد، m.r.dehghanpur@gmail.com

چکیده

امروزه اهمیت بنگاه‌های کوچک و متوسط در اقتصاد اغلب کشورهای جهان از زوایای متعددی مورد توجه قرار گرفته و در این میان، توانایی ایجاد اشتغال توسط این بنگاه‌ها، انعطاف‌پذیری آنها در دنیایی پر تغییر و قابلیت آنها در نوآوری از ویژگی‌هایی است که در بنگاه‌های کوچک و متوسط نسبت به بنگاه‌های بزرگ به میزان بیشتری قابل مشاهده است. اگرچه ادبیات موجود کوشیده است تا تمایزات بنگاه‌های کوچک و متوسط را از زوایای دیگری از قبیل بررسی بهره‌وری، کیفیت شغل و نیز رقابت‌پذیری این بنگاه‌ها در مقایسه با بنگاه‌های بزرگ مورد بررسی قرار دهند اما تعیین سطح تکنولوژی در بنگاه‌های کوچک و متوسط در مقایسه با بنگاه‌های بزرگ را می‌توان موضوعی دانست که تقریباً در اقتصاد ایران مغفول مانده و از این‌رو، این مقاله با هدف اصلی تعیین سطح تکنولوژی در بنگاه‌های کوچک و متوسط صنایع تولیدی گردیده است. بدین منظور، تولیدات صنعتی بر اساس معیار OECD و بر اساس شدت R&D به سه گروه تولیدات صنعتی با فناوری برتر، متوسط و پایین تقسیم گردیده است. بنگاه‌های صنایع تولیدی نیز بر اساس معیار اشتغال به سه گروه بنگاه‌های کوچک، متوسط و بزرگ تقسیم گردیده و مقایسه سطح تکنولوژی نیز در سال‌های اول برنامه‌های دوم، سوم و چهارم توسعه صورت پذیرفته است.

نتایج این پژوهش نشان‌دهنده آن است که در تمامی سال‌های مورد مطالعه سهم تولیدات و ارزش‌افزوده صنایع با فناوری برتر در بنگاه‌هایی با اندازه متوسط از اندازه‌های کوچک و بزرگ بیشتر است. همچنین مقایسه مجموع سهم صنایع با فناوری برتر و متوسط در بنگاه‌های کوچک، متوسط و بزرگ نشان‌دهنده فزونی این سهم در بنگاه‌هایی با اندازه متوسط نسبت به سایرین است. یافته‌های مذکور همسو با مطالعات جهانی نمایانگر انعطاف‌پذیری بیشتر بنگاه‌های متوسط در تطبیق با تغییر تکنولوژی بوده و در راستای گسترش تولیدات با فناوری برتر زمینه‌سازی ایجاد بنگاه‌های متوسط به جای بنگاه‌های کوچک و بزرگ پیشنهاد می‌گردد.

واژه‌های کلیدی: صنایع با فناوری برتر، بنگاه‌های کوچک و متوسط، ارزش تولیدات، ارزش‌افزوده.

۱- مقدمه

۱- استادیار اقتصاد و عضو هیأت علمی دانشکده اقتصاد، مدیریت و حسابداری دانشگاه یزد

!!!* - کارشناس ارشد اقتصاد، مدرس مؤسسه آموزش عالی جواد یزد